

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci zložiteľa **I., a.s.** so sídlom v K., IČO: X., zastúpeného JUDr. B., advokátom so sídlom v B., a príjemcov **1/ B., s.r.o.** so sídlom v N., IČO: X., zastúpeného JUDr. E., advokátkou so sídlom v B., **2/ A., s.r.o.** so sídlom v B., IČO: X., o úschovu **165 023,23 €** (4 971 490 Sk), vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. Nca 1/2002, o dovolaní A., s.r.o. so sídlom v B., a o dovolaní I., bývajúceho prechodne v B., zastúpeného JUDr. S., advokátom so sídlom v B., proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 19. februára 2008 sp. zn. 8 CoD 17/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Žiline z 19. februára 2008 sp. zn. 8 CoD 17/2007 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina uznesením z 5. júna 2003 č.k. Nca 1/2002-23 prijal do úschovy sumu 4 971 490 Sk a príjemcov vyzval, aby sa o ňu prihlásili v lehote 3 rokov. V odôvodnení uviedol, že zložiteľ a príjemca 1/ uzavreli 25. januára 2000 zmluvu o dielo, na základe ktorej mal príjemca 1/ voči zložiteľovi pohľadávku vo výške zodpovedajúcej uvedenej sume. Keďže príjemca 1/ a príjemca 2/ uzavreli 26. júla 2000 dohodou o postúpení pohľadávky a platnosť tohto právneho úkonu je sporná, má zložiteľ pochybnosti o tom, komu má plniť. Vzhľadom na to bola predmetná suma prijatá do úschovy súdu za účelom splnenia dlhu zložiteľa.

O predmet úschovy sa prihlásili tak príjemca 1/, ako aj príjemca 2/.

A., s.r.o. uzavrela 7. novembra 2004 s I. dohodu o postúpení predmetnej pohľadávky (č.l. 103 spisu) a „návrhom podľa § 92 ods. 2 O.s.p. na vstup príjemcu 2/ na miesto doterajšieho príjemcu 2/ z dôvodu prechodu práv do konania Okresného súdu Žilina sp. zn.

Nca 1/2002“ (č.l. 113 spisu) navrhla, aby v konaní ako príjemca 2/ vystupoval I.; menovaný so svojim vstupom do konania prejavil súhlas.

Okresný súd Žilina uznesením z 19. októbra 2006 č.k. Nca 1/2002-144 takto navrhnutú zmenu účastníkov konania v osobe príjemcu 2/ (§ 92 ods. 2 a 3 O.s.p.) pripustil s poukazom na dohodu o postúpení pohľadávky (č.l. 103 spisu) a procesný úkon na č.l. 113 spisu.

Proti uvedenému uzneseniu podali odvolanie zložiteľ a príjemca 1/. Krajský súd v Žiline uznesením z 19. februára 2008 sp. zn. 8 CoD 17/2007 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Po zohľadnení záverov zaujatých v rozhodnutiach súdov vydaných v iných konaniach (o určenie neplatnosti dohody o postúpení pohľadávky, ktorú uzavreli príjemca 1/ a príjemca 2/ dňa 26. júla 2000), dospel odvolací súd k záveru, že nebolo spoľahlivo preukázané, že sporná pohľadávka patrí príjemcovi 2/; z tohto dôvodu „súd prvého stupňa nemal rozhodovať o navrhovanej zmene v osobe tohto účastníka konania“.

Uznesenie odvolacieho súdu napadli dovolaním A., s.r.o. a I..

A., s.r.o. v dovolaní namietla, že odvolací súd rozhodol vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.), lebo právne účinky priznal odvolaniu príjemcu 1/ („hoci jeho postoj je v zmysle § 92 ods. 3 O.s.p. irelevantný“) a tiež odvolaniu zložiteľa („ktorého zákon za účastníka tohto konania neoznačuje“ a ktorý po splnení záväzku – zložení dlžnej sumy do úschovy súdu už „nijak nemôže ovplyvniť, komu plnil“). Odvolací súd prekročil svoju právomoc aj tým, že „bez návrhu na začatie konania podaného vecne legitimovanými účastníkmi a bez účasti zmluvných strán v takomto konaní vyhlásil zmluvu o postúpení pohľadávky za neplatnú“. Odvolací súd v danom prípade odňal A., s.r.o. možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), lebo jej nebola vytvorená procesná možnosť „zaujať stanoviská k tvrdeniam iniciátorov konania“; v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu sa ani nedozvedela, kedy začalo odvolacie konanie. Odvolaciemu súdu vytkla, že k účastníkom konania nepristupoval rovnako a porušil jej právo na spravodlivý súdny proces. Napadnuté uznesenie je nesprávne tiež z dôvodu, že „rozhodlo o tom, kto je vecne legitimovaný k predmetu úschovy“. Z týchto dôvodov žiadala napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

I. v dovolaní vytkol odvolaciemu súdu, že mu odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). V tejto veci „mu neboli doručené žiadne podania, na základe ktorých odvolací súd v konaní rozhodol“. Navyše, odvolací súd v konaní o úschove neprípustne riešil otázku spornú medzi účastníkmi tohto konania, ktorú nebol v uvedenom konaní oprávnený riešiť (R 34/1977). Aj tento dovolateľ žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Zložiteľ vo vyjadrení k dovolaniam uviedol, že sporná otázka platnosti dohody o postúpení pohľadávky z príjemcu 1/ na príjemcu 2/ bola vyriešená právoplatnými rozhodnutiami súdov. Z nich vyplýva, že príjemca 2/ nemal voči zložiteľovi predmetnú pohľadávku. Odvolací súd založil napadnuté uznesenie na správnom závere, že neexistujúcu pohľadávku nemohol príjemca 2/ postúpiť, preto ani nie je právny dôvod pre zmenu v osobe príjemcu 2/. Žiadal obe dovolania odmietnuť ako procesne neprípustné.

Príjemca 1/ vo vyjadrení k dovolaniam poukázal na to, že konanie o úschovách je osobitným druhom občianskeho súdneho konania upraveným v § 185 a nasl. O.s.p. Mýli sa preto A., s.r.o., že konanie v danej veci nepatrí do právomoci súdu. Neopodstatnená je tiež námietka I., že odvolací súd pri postupe podľa § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. posudzoval vecnú legitímáciu účastníkov konania; podľa jeho názoru odvolací súd správne skúmal (len to), či je tu právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv, ktoré sú predmetom daného konania o úschove. Postup odvolacieho súdu v tejto veci bol správny a nemal za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Neopodstatnené dovolania oboch dovolateľov žiadal zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či sú ich opravné prostriedky procesne prípustné.

V zmysle § 236 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V danom prípade smerujú dovolania proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je procesne prípustné, pokiaľ sú ním napadnuté uznesenia uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolaniami je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje

znaky niektorého z uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Napadnuté je zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu; takéto uznesenie možno napadnúť dovolaním len z dôvodu procesnej vady konania uvedenej v § 237 O.s.p. (viď R 34/1995).

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Námietku dovolateľky A., s.r.o., že v konaní pred odvolacím súdom došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p., dovolací súd nepovažuje za dôvodnú – v danom prípade bolo dovolanie podané v konaní o úschove, ktoré je upravené v § 185a a nasl. O.s.p. Ide o vec patriacu do právomoci súdu (§ 7 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd, posudzujúc predmetnú časť dovolania tejto dovolateľky podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.), vychádzal z toho, že dovolateľka tu namieta vecnú nesprávnosť postupu a rozhodnutia odvolacieho súdu – tá však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p.

Zo spisu vyplýva, že uznesenie Okresného súdu Žilina z 19. októbra 2006 č.k. Nca 1/2002-144, ktorým bola pripustená zmena v osobe príjemcu 2/, napadol odvolaním príjemca 1/ (odvolanie podal na pošte 29. novembra 2006) a tiež zložiteľ (odvolanie podal na pošte 5. decembra 2006). Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. júlom 2007 (t.j. pred účinnosťou zákona č. 273/2007 Z.z.) ukladá v § 211 ods. 1 (odvolaciemu) súdu povinnosť doručiť odvolanie ostatným účastníkom konania a vyzvať ich, aby sa v lehote 10 dní od doručenia výzvy vyjadrili k odvolaniu, pokiaľ to považujú za potrebné. Rovnako Občiansky súdny poriadok v znení od 1. júla 2007 ukladá v § 209a súdu (prvého stupňa) povinnosť doručiť odvolanie bezodkladne ostatným účastníkom konania.

Obsah spisu svedčí o tom, že ani odvolací súd ani súd prvého stupňa nedoručili odvolania príjemcu 1/ a zložiteľa ostatným účastníkom konania. Tým bola ostatným

účastníkom konania znemožnená realizácia ich procesného oprávnenia priznaného Občianskym súdnym poriadkom. V dovolaniach sa preto opodstatnene namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd poznamenáva, že vada tejto povahy je vždy dôvodom, so zreteľom na ktorý treba napadnuté rozhodnutie (bez ďalšieho) zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

K námietke dovolateľov, že odvolací súd pri aplikácii § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. zohľadňoval okolnosti, ktoré pri postupe podľa tohto ustanovenia súd nemá zohľadňovať, dovolací súd uvádza, že predpokladom pre vyhovenie návrhu v zmysle § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. je preukázanie formálnych podmienok, a to že 1. nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práva na iného, 2. táto právna skutočnosť sa týka práva alebo povinnosti doterajšieho účastníka konania, 3. táto skutočnosť nastala po začatí konania, a 4. nadobúdateľ práva súhlasí so vstupom do konania, ak má nastúpiť na miesto doterajšieho navrhovateľa. V štádiu, pri ktorom súd posudzuje splnenie uvedených predpokladov, skúma tvrdenia, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť takéhoto procesného návrhu, len z hľadiska ich možnosti (spôsobilosti) vyvolať tvrdý právny účinok – prevod alebo prechod práva na iného. K posúdeniu otázky, či k prevodu alebo prechodu práva skutočne došlo, pristúpi súd až v rozhodnutí vo veci samej – pri skúmaní vecnej legitímácie účastníka konania. Dovolací súd dodáva, že obdobné závery vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky už aj v niektorých skorších rozhodnutiach (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 251/2006, 1 Cdo 54/2008 a 2 Cdo 227/2008).

Vzhľadom na to, že nedoručením odvolaní ostatným účastníkom došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaniami napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. februára 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková